Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

[redacted]

TER BESLISSING

Secretaris Generaal / plv. Secretaris Generaal

[redacted]

Aan Minister VWS

Deadline: 5 september 2022

Opgesteld door

[redacted]

nota

Beslisnota bij Kamerbrief over de zorg-ICT-markt voor elektronische gegevensuitwisseling

Datum
1 september 2022

Kenmerk
3430958-1034480-DICIO

Uw kenmerk

Zaaknummer

Bijlage(n)
2

1. Aanleiding

Een goed functionerende ICT -markt met open systemen is noodzakelijk om elektronische gegevensuitwisseling goed tot stand te brengen. Deze markt functioneert op dit moment niet naar behoren. Meerdere onderzoeken ondersteunen de signalen die al een tijd uit de sector komen. Met deze brief geeft u de Kamer een update over de verschillende onderzoeken, de regievraag die bij VWS ligt en welk beleid u op dit domein wilt voeren.

Eén van de onderzoeken is inmiddels afgerond. U heeft door Deloitte onderzoek laten uitvoeren naar het functioneren van de zorg-ICT-markt voor goede gegevensuitwisseling. Bijgaande Kamerbrief is een beleidsreactie hierop, en het onderzoek wordt als bijlage bij deze brief naar de Kamer meegezonden.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd de Kamerbrief voor het commissiedebat over ICT in de zorg [1] (d.d. 15 september 2022) te laten verzenden.

Twee belangrijkste besluiten in deze brief:

- In deze Kamerbrief besluit u tot een plan van aanpak hoe breed regie te nemen op het niet goed functioneren van de leveranciersmarkt in reactie op de adviezen uit het Deloitte rapport.
- In deze Kamerbrief zegt u toe dat u juridisch onderzoek uitzet naar mogelijk instrumentarium om excessief hoge winsten in de zorg-ICT te voorkomen of beperken.

[redacted]

2 - 9 - 22

[redacted]

3. Kernpunten

VWS heeft Deloitte gevraagd te onderzoeken en concretiseren, aanvullend op de huidige aanpak, met welke instrumenten VWS op welke wijze meer regie kan nemen om de marktcondities in de zorg-ICT-markt te verbeteren. Op dit moment komt mede door barrières in de zorg-ICT-markt interoperabiliteit en dataportabiliteit minder goed tot stand, stelt ook de ACM. Hierdoor kan gegevensuitwisseling worden belemmerd. Er is dus meer nodig hier

[1] https://www.tweedekamer.nl/debat_en_vergadering/commissievergaderingen/details?id=2022A02630

verandering in te brengen, blijkt uit het Deloitte onderzoek en eerdere onderzoeken van onder andere de ACM[2] en de OESO[3].

De brief vat het huidige en voorgenomen beleid van VWS op de zorg-ICT-markt samen. Dit beleid is gericht op drie zijdes van het stelsel; de vraagkant, aanbodkant en systeemkant. Verdere versterking van de samenwerking tussen gebruikers, zorgpartijen en ICT-leveranciers, normering en certificering en bindende afspraken met leveranciers vormen belangrijke elementen daarin. VWS spreekt al met koepels, zorgpartijen en gebruikersverenigingen over intensievere samenwerking, verenigt het leveranciersveld en geeft hen een stoel aan tafel bij al bestaande gremia en programma's en neemt regie op het systeem door voorgestelde wetgeving en een groeiend aantal normen en standaarden op het gebied van gegevenstuitwisseling in de zorg.

In de Kamerbrief zegt u toe dat u de Kamer begin 2023, nader onderzocht en onderbouwd, zal informeren over een actieplan met instrumenten.

4. Toelichting

a. *Draagvlak politiek*
De zorg-ICT-markt zal onderwerp van gesprek zijn tijdens het Commissiedebat over ICT in de zorg op 15 september 2022. De vorige brief over dit onderwerp dateert van december 2020.[4]

Politiek spelen er enkele relevante thema's:

Regie gevraagd wegens snelheid en kosten
Het zorgveld, ICT-leveranciers en de Kamer vragen om meer regie vanuit de overheid omdat zij vinden dat gegevensuitwisseling in de zorg onvoldoende of onvoldoende wordt gerealiseerd. Bovendien lijken benodigde afspraken, kaders en niet vanuit de markt zelf tot stand te komen.

Regie gevraagd wegens marktmacht van leveranciers
Het zorgveld, ICT-leveranciers en de Kamer vragen tevens om meer regie vanuit de overheid vanwege de ervaren marktmacht van sommige ICT-leveranciers. Te hoge tarieven, gebrekkig werkende systemen, afhankelijkheid van een leverancier; allemaal voorbeelden van een gebrek aan concurrentie. ICT-leveranciers hebben zo, aldus voornoemde partijen te veel invloed op hoe en hoe snel gegevensuitwisseling in de zorg tot stand komt.

Hoge winsten ICT-leveranciers
Er zijn signalen van hoge winsten, gemaakt door zorg-ICT-leveranciers. De Kamer vroeg u eerder of u bereid bent om een maximale winstmarge mogelijk te maken voor ICT-leveranciers in de zorg.
U schreef eerder[5] in de beantwoording van Kamervragen dat u, net als uw voorgangers, van mening bent dat zorg-ICT-leveranciers vanwege hun

[2] https://www.acm.nl/nl/publicaties/managementsamenvatting-marktverkenning-ict-de-zorg
[3] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/05/19/kamerbrief-over-de-impact-van-recente-europese-ontwikkelingen-op-nederlands-beleid-op-elektronische-gegevensuitwisseling-in-de-zorg
[4] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/12/15/kamerbrief-over-open-standaarden-en-ict-markt-in-de-zorg
[5] https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2022Z08866&did=2022D25081

maatschappelijke verantwoordelijkheid scherp moeten zijn op de tarieven die zij vragen en de winsten die zij maken. VWS heeft hierbij echter niet als doel winsten te beperken of verbieden, maar onderliggende prikkels en systeemoorzaken aan te pakken.

b. *Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie*
Richting het Commissiedebat over Gegevensuitwisseling /-bescherming in de zorg / E-Health/Slimme zorg / Administratieve lasten op donderdag 15 september 2022, is de verwachting dat deze brief wordt opgepakt door de (vak)media.

Zorgkoepels en zorg-ICT leveranciers zijn integraal betrokken bij het opstellen van het beschreven VWS beleid.

c. *Financiële en personele gevolgen*
Slimme inzet van ICT in de zorg is een middel om goede zorg te (blijven) leveren terwijl tegelijkertijd minder beslag wordt gelegd op schaarse middelen en de schaarse tijd van zorgpersoneel.

Een innovatieve maar ook open, toegankelijke en eerlijk functionerende zorg-ICT-markt is essentieel voor gezonde concurrentie, scherpere prijsstelling en dus het effectief besteden van zorggeld.

d. *Juridische aspecten haalbaarheid*
Deze Kamerbrief zegt toe dat u juridisch onderzoek uitzet naar mogelijk instrumentarium om excessief hoge winsten in de zorg-ICT te voorkomen of beperken.

Excessief hoge winsten kunnen samenhangen met het (niet goed) functioneren van een markt en gebrekige concurrentie. Te hoge tarieven, gebrekkig werkende systemen, afhankelijkheid van een leverancier; allemaal voorbeelden van een gebrek aan concurrentie. Winst maken in de zorg-ICT-markt is op zichzelf geen probleem en draagt bij aan verdere innovatie, opschaling en implementatie.

U schreef eerder[6] in de beantwoording van Kamervragen van lid Van den Berg (CDA) dat u , net als uw voorgangers, van mening bent dat zorg-ICT-leveranciers vanwege hun maatschappelijke verantwoordelijkheid scherp moeten zijn op de tarieven die zij vragen en de winsten die zij maken. VWS heeft hierbij echter niet als doel winsten te beperken of verbieden, maar onderliggende prikkels en systeemoorzaken aan te pakken.

Omdat dit ingewikkeld is en aan Europese regels raakt en breder reikt dan alleen de Nederlandse zorgsector, is aanvullend onderzoek nodig.

e. *Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)*
Afgestemd met VWS directies PZO, CZ, WJZ, DI, LZ, I&Z.
Extern afgestemd met min EZK en de ACM.

f. *Gevolgen administratieve lasten*

[6] https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2022Z08866&did=2022D25081

Slimme inzet van ICT in de zorg is een middel om goede zorg te (blijven) leveren terwijl tegelijkertijd minder beslag wordt gelegd op schaarse middelen en de schaarse tijd van zorgpersoneel. Een optimale balans tussen digitale oplossingen en persoonlijke benadering. Deze ambitie stelt ons voor de opgave om digitale middelen en innovaties (meer) te benutten en op te schalen.

g. Toezeggingen

In de Kamerbrief zegt u toe dat u de Kamer begin 2023, nader onderzocht en onderbouwd, zal informeren over een actieplan met instrumenten.

De Kamerbrief doet geen toezeggingen af.

h. Fraudetoets

n.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.